

Budgetprocedure for budget 2026-2029

Sagsnr: 00.30.00-S00-7-24
December 2024
Økonomi

Indhold

Indledning.....	3
Det økonomiske udgangspunkt.....	4
6 reformspor frem mod 2030.....	7
Anbefalingen er et råderumskatalog på 10 mio. kr. til budget 2026-2029	9
Basisbudgettet.....	10
Anlæg og det balancerede anlægsbudget.....	10
Effektiviseringer – også i et flerårigt perspektiv.....	11
Det politiske ejerskab og fagudvalgenes rolle.....	13
Direktionens rolle	14
Medarbejderinddragelse	14
Offentliggørelse af budgetmateriale, høring samt borgerinddragelse	15

Indledning

Ifølge kasse- og regnskabsregulativet skal der udarbejdes en budgetprocedure for næste års budgetlægning.

Budgetproceduren for 2026 er rammen for de politiske drøftelser om kommunens økonomi. Udgangspunktet er vedtaget budget 2025.

I det vedtagne budget 2025 er der en ubalance i 2026 som i budgetproceduren for 2026 skal håndteres for at få et budget i balance. Dvs. hvor overskud på driften inkl. renter, kan finansiere anlæg (der ikke finansieres af lån) og afdrag på lån.

Ligesom tidligere år skal der ske en inddragende proces af medarbejdere og borgere.

Fagudvalgenes bevillingsansvar stiller særlige krav og forventninger til udvalgene i budgetarbejdet. Ikke mindst i forhold til ansvar i arbejdet med at udarbejde budgetforslag inden for udvalgets bevillingsområder. Forvaltningen understøtter udvalgenes rolle og ansvar i budgetprocessen i forhold til ændringer af basisbudgettet og budgetforslagsversionerne.

Til understøttelse af implementeringen af udviklingsstrategien mv. er der på driften afsat 5 mio. kr. til ny drift. Handleplanerne i forhold til udmøntningen af udviklingsstrategien vil følge budgetprocessen og behandles i fagudvalgene i foråret 2025. Hvis fagudvalget vurderer, at der skal afsættes budget til at understøtte handleplanerne, skal der udarbejdes budgetforslag til dette, så det kan indgå i budgetprocessen.

Der er gennemført en evalueringsproces efter budgetvedtagelsen af budget 2025 og konklusionerne herfra er indarbejdet i budgetproceduren for budget 2026.

På baggrund af tidligere evalueringer af budgetprocessen er skyggemålene, som til budget 2025, udarbejdet på udvalgsniveau og ikke på bevillingsniveau.

Flere store reformer på vej, som alle får betydning for opgavevaretagelse og for den kommunale økonomi i årene fremover. Reformerne betyder at en lang række opgaver gentænkes og nogle bortfalder - både organisatorisk og økonomisk. Samtidig skal der afsættes personaleressourcer og skabes økonomisk råderum til at gennemføre reformerne i kommunen.

Forvaltningen foreslår, at der udarbejdes et råderumskatalog for budget 2026-2029 på 10 mio. kr. eksklusiv administrative besparelser og stigende/faldende profiler. Dette uddybes i det følgende. Den økonomiske politik angiver, at der hvert år skal udarbejdes et råderumskatalog hvor mindst halvdelen skal bestå af effektiviseringer. Hverdagsomstillinger bortfalder, men medarbejderens inddragelse i effektiviseringerne skal fortsat ske. Økonomiudvalget fastsætter størrelsen på råderumskataloget i forbindelse med vedtagelsen af budgetproceduren.

Budgetproceduren for 2026 i hovedtræk

- Fortsat arbejde med effektiviseringer og besparelser (råderumskatalog på 10 mio. kr. ekskl. adm. besparelser og stigende/faldende profiler)
- Ramme på 5 mio. kr. til ny drift. Evt. genbevilling af statslige puljer omlagt til bloktilskuddet er udover rammen på 5 mio. kr.
- Inddragelse af medarbejderrepræsentanter
- Offentliggørelse af budgetforslag 11. august
- MED-proces og borgermøde inden 1. behandling af budget 2026-2029 og før budgetseminaret

I øjeblikket foregår der forhandlinger mellem KL og regeringen i forhold til valg af selvbudgettering fremadrettet. Det forventes, at der er indgået en aftale primo 2025. Skulle disse forhandlinger trække i langdrag har regeringen varslet, at Økonomiaftalen vil blive udskudt til august 2025. I så fald vil det betyde en udskydelse af budgetseminar, forhandlinger mv.

I det følgende er der taget udgangspunkt i offentliggørelse af budgetforslag den 11. august 2025.

Senest på Økonomiudvalgets møde den 23. juni 2025 vil der i givet fald skulle tages stilling til en evt. udsættelse af budgetprocessen og en ny tids- og procesplan i relation hertil.

For at støtte op om yderligere politiske drøftelser vedr. budget 2026-2029 skal der afholdes et temamøde i kommunalbestyrelsen den 7. maj 2025. Nærmere indhold skal besluttes.

Det økonomiske udgangspunkt

Den økonomiske ramme for budgetproceduren er det politisk vedtagne budget 2026-2028 samt målsætningerne i den økonomiske politik.

Det er også målsætningen, at service- og anlægsrammen, som følge af økonomiaftalen mellem KL og regeringen, skal overholdes.

Ved budgetproceduren for 2023-2026 besluttede kommunalbestyrelsen af afsætte 5 mio. kr. årligt til ny drift.

Det følger af den økonomiske politik, at Faaborg-Midtfyn Kommune hvert år skal udarbejde et råderumskatalog. Halvdelen skal udgøres af effektiviseringer - både tværgående- og fagspecifikke effektiviseringer inkl. hverdagsomstillinger. Råderumskataloget skal desuden være tilstrækkeligt til at skabe et budget i balance. Da der ikke skal udarbejdes hverdagsomstillinger i budget 2026, skal der i stedet findes effektiviseringer, hvor medarbejderne forsat inddrages.

Samtidig skal der arbejdes på at undgå udvidelser af basisbudgettet, som måtte overstige en eventuel statslig kompensation for ændret demografi, faldende skatter og ny lovgivning.

Til budget 2025 kom der en ny budgetkategori: Ekstraordinær driftsudvidelse.

Budgetkategorien vedrører særlige ekstraordinære dokumenterbare udgifter indenfor de rammestyrede områder, hvor det er forsøgt at holde disse udgifter indenfor rammen. Det skal være til fx en udefrakommende ekstraordinær regning af en væsentlig størrelse.

Der kan både være tale om varige udgiftsbehov (fx stigende it-licenser) og midlertidige udgiftsbehov. De midlertidige udgiftsbehov dækkes i udgangspunktet maksimalt for 1-år. Hvis udfordringen viser sig at være længerevarende, skal den behandles igen til det kommende års budget proces.

Da der ikke er tale om basisbudgetforslag lægges de ikke forlods ind i basisbudgettet. Forslag til ekstraordinær driftsudvidelse skal forhandles af kommunalbestyrelsen på lige fod med øvrige budgetforslag.

De økonomiske forudsætninger.

Den økonomiske ramme ser således ud:

Tabel 1: Oversigt over det økonomiske budgetbalance/resultat (Minus er lig med overskud, plus er lig med underskud)

Nr.	I netto 1.000 kr. (2025 p/l)	2026	2027	2028
1	Bundlinjen i vedtaget budget 2025-2028	59.175	38.357	63.100
2	Budgetværn til budget 2026	-32.445	0	0
	Ny bundlinje	26.730	38.357	63.100
3	Basisbudgetændringer inkl. finansiering af ekstraordinære driftsudvidelser og reformer (fx sundhedsreform fra 2027)	10.000	10.000	10.000
4	Vedtaget anlægsramme i budget 2025-2027	93.248	90.727	85.125
4	Anlægsrammen fyldes op til 100 mio. kr. i 2028	6.752	9.273	14.875
	Ny bundlinje	43.482	57.630	87.975
5	Kompensation for grundskyld (vides endnu ikke)	-36.200	-36.200	-36.200
	Ny revideret bundlinje som grundlag for råderumskatalog	7.282	21.430	51.775

Det fremgår af tabel 1 /række 1), at der er et underskud på 59,175 mio. kr. i 2026, et underskud på 38,357 mio. kr. i 2027 og et underskud på 63,100 mio. kr. i 2028.

Når der tages højde for nr. 2-6, som er forklaret i nedenstående, giver det en ny revideret bundlinje på 7,282 mio. kr. i 2026, 21,430 mio. kr. i 2027 og 51,775 mio. kr. i 2028.

Ad. 1.

Er den bundlinje, som fremgår af resultatoversigten i vedtaget budget 2025-2028

Ad. 2.

Det budgetværn som blev besluttet at anvende til budget 2026

Ad. 3.

De sidste 2 år er der ved beregningen af råderumskataloget indlagt en buffer på 10 mio. kr. til blandt andet at tage højde for udviklingen i basisbudgettet, som ikke finansieres af staten inkl. finansiering af ekstraordinære driftsudvidelser og reformer (fx sundhedsreform fra 2027). For at være på forkant med udviklingen er der igen indregnet 10 mio. kr. i beregningen af råderumskataloget.

Sundhedsreformen medfører øget udgifter. Dette finansieres via "egen hale" idet midlerne tages fra kompensationen af demografiløftet, som forhandles mellem KL og regeringen i Økonomiaftalen med 5+7+8+10= i alt 30 pct. af demografiløftet i 2030. Det er midler som staten tilbageholder og kanalisere noget tilbage til kommunerne. Dvs. at fordeling af rammen til kommunerne til at finansiere sundhedsreformen fastlægges statsligt og der vil bl.a. tage højde for forskelle i patienttyngde og demografi. Da der allerede er budgetteret med kompensationen for demografiløftet, vil disse indtægter mangle i finansieringen. Dette skal indeholdes i de 10 mio. kr.

Ad. 4.

I den økonomiske politik står der, at anlægsrammen minimum skal være 100 mio. kr. Det vedtagne budget ligger under i alle årene. Derfor "fyldes op" til 100 mio. kr. og forskellen fremgår af tabellen ovenfor.

Ad. 5

Regeringen har udmeldt, at der vil blive taget højde for ubalancerne i forbindelse med de nye ejendomsvurderinger. De 36,200 mio. kr. som er skrevet ind her, svarer til hvad FMK fik ekstra i tilskud til budget 2025. Det er selvsagt forbundet med en stor usikkerhed, da ingen tal eller principper endnu er udmeldt. Der er ikke indregnet ekstra finansieringstilskud, hvor FMK fik 27,6 mio. kr. ekstra i 2025, da det vurderes at være forbundet med endnu større usikkerhed.

Det fremgår af tabel 1, at der skal findes 7,282 mio. kr. i 2026 for at opnå et budget i balance i 2026. For at opfylde den økonomiske politik og give mulighed for at opnå et budget i balance anbefaler forvaltningen derfor, at der skal udarbejdes et råderumskatalog bestående af effektiviseringer og besparelser på minimum 10 mio. kr. eksklusiv administrative besparelser og stigende/faldende profiler.

Hvis der skal afsættes yderligere midler til ny drift, vil ubalancen stige tilsvarende.

Ifølge den økonomiske politik må ændringer til basisbudgettet ikke overstige den statslige kompensation for demografi, socioøkonomi og ændret lovgivning. Basisbudgetændringerne kan dog erfaringsmæssigt udgøre mere end den statslige finansiering. Dette var dog ikke tilfældet i 2025 pga. ekstra tilskud i økonomiaftalen. Tidligere år har basisbudgettet udgjort mere end den statslige kompensation.

Bemærk:

Der er ikke i ovenstående tabel 1 indregnet udbetaling af den rentefri midlertidige indefrysningsordning og pensionistlån til betaling af ejendomsskat i kommunalt regi, der løb til og med skatteåret 2021, 2022 og 2023, som staten overtager i 2026. For Faaborg-Midtfyn Kommune udgør den midlertidige indefrysningsordning pt. 37,106 mio. kr. og pensionistlån til betaling af ejendomsskat udgør 12,891 mio. kr. I alt 49,997 mio. kr.

På baggrund af tidligere beregnet grundskyld for skatteårene 2021-2023 kan de nye vurderinger, påvirke begge låneordninger. Disse justeringer i lånebeløbene sker til og med kalenderåret 2026. Hertil kommer, at eventuelle ejerskifter eller dødsfald medfører indfrielse af ydede lån frem til 2026. KL skriver at en eventuel forøgelse af kommunernes likviditet fra 2026 med 49,997 mio. kr. for FMK, kan dette indgå som et emne i forhandlingerne om kommende økonomiaftaler. Det er KL's vurdering, at der er tale om store summer, der vil forøge kommunernes likviditet. Det kunne derfor formodes, at afregningen til kommunerne ville ske over en årrække og ikke som et beløb i 2026. Da der endnu ikke er indgået en aftale mellem KL og regeringen er det vanskeligt at budgettere med en indtægt i 2026 på 49,997 mio. kr. og de indgår derfor endnu ikke i budget 2026 eller ovenstående tabel. ovenstående tabel.

Særligt omkring budget 2027 og 2028

- Skatteindkomstprovenu: På baggrund af valg af selvbudgettering i 2024 er der indregnet indtægt vedr. en bloktilskudseffekt, efterregulering af skatteindkomstprovenuet og udligning i 2027 på netto 15,656 mio. kr. Efterreguleringen af både skatteindkomstprovenuet og tilskud/udligningen er meget usikker, da det afhænger af den faktiske samfundsøkonomiske udvikling i 2024. Regeringen vil give de 16 kommuner der ikke valgte selvbudgettering mulighed for dette. Konsekvenserne af dette er ukendte.

I forhold til 2028 er der ikke indregnet nogen efterregulering af skatteindkomstprovenuet og tilskud/udligning. Da regeringen som omtalt varsler ændringer af konsekvenser af valg af selvbudgettering er det vanskeligt at vurdere effekten af valget af selvbudgettering i 2025 og deraf efterregulering i 2028.

- Nye vurderinger af grundskylden: Det skal ske en efterregulering af bloktilskud i 2027 på baggrund af de nye endelige vurderinger af grundskyld vedr. 2024. Tallet kendes først ved økonomiaftalen for 2027 og er derfor ikke indregnet i budgettet. Det samme gør sig gældende i forhold til budget 2028.

Yderligere muligheder for at opnå et budget i balance

Stigning i indkomstskat

Et andet greb kunne være en stigning i indkomstskatten. Det er pt. ikke muligt at hæve grundskylden eller indføre dækningsafgift på forretningsejendomme. Hvis den statslige sanktion på 75% i det 1. år, 50% i 2. og 3. år og 25% i det 4. år af provenuet skal undgås, skal Indenrigs- og boligministeriet søges om at lade indkomstskatten stige. Der skal ansøges konkret om hvor meget udskrivningsprocenten ønskes sat op og provenuet. Dette er under forudsætning af, at der i forbindelse med den årlige økonomiforhandling mellem KL og regeringen afsættes en pulje til skattestigning. Det var ikke afsat en pulje til budget 2025. Skattestigninger forventes modsvaret af tilsvarende skattenedsættelser. Hvis dette ikke er tilfældet, modregnes der i bloktilskuddet for alle kommuner.

I denne forbindelse skal der gøres opmærksom på, at et evt. provenu vil indgå i tilskud/udligningen og der kan ske en modregning af disse tilskud. Desuden er der i skattesystemet indlagt en øvre grænse for, hvor meget der skal betales af den sidst tjente krone (det skrå skatteloft).

Kassetræk

Endelig kan ubalancen helt eller delvis finansieres via yderligere kassetræk.

6 reformspor frem mod 2030

Regeringen arbejder med 6 reformspor som frem mod 2030 vil få betydning på opgavevaretagelsen og den kommunale økonomi.

Hver af reformsporene får indflydelse på organiseringen og udførelse af opgaverne. Dette kræver at der afsættes personaleressourcer og der skabes økonomisk råderum til at implementere reformerne. Samtidig vil det påvirke den statslige finansiering af kommunen. Dette skal der tages højde for i de fremtidige budgetprocedurer og opgørelsen af de økonomiske rammer.

I det følgende nævnes kort de 6 reformspor.

Skole

Hovedelementer i 'Folkeskolens kvalitetsprogram':

- Tema 1: Frisættelse af folkeskolen og mere indflydelse til skolebestyrelserne – fx slankning af læreplaner, frihed til kortere skoledage, afskaffelse af en række centrale krav samt større mulighed for inddragelse af frivillige foreninger.
- Tema 2: Mere praktisk undervisning og valgfrihed til de ældste elever – fx juniormesterlære, obligatorisk erhvervspraktik, indførelse af teknologiforståelse som fag, lettelse af prøvetrykket samt investering i bedre faglokaler og bøger.
- Tema 3: Ro og rammer – fx styrket indsats for de mest udfordrede elever i dansk og matematik, præcisering af regler vedr. støtte, kompetenceudvikling samt nedsættelse af ekspertgruppe på inklusions- og specialundervisningsområdet.

Ældre

Hovedelementer i ældrereform:

- Indførelse af helhedspleje og borgernær visitation
- Udbredelse af faste teams
- Nyt tværkommunalt ældretilsyn og samtilsyn på plejehjem
- Etablering af lokalplejehjem
- Udvidet frit valg og ligestilling mellem offentlige og private leverandører
- Tættere samspil med civilsamfund og pårørende
- Udbredelse af velfærdsteknologi
- Ambition om afbureaukratisering og reduktion i dokumentationsbyrden.

Sundhed

Hovedelementer (der vedrører kommunerne) i Regeringens udspil til sundhedsreform:

- Organisering: Færre regioner og etablering af 17 nye sundhedsråd
- Fokus på etablering af flere nære sundhedstilbud der skal sikre, at behandling flyttes tættere på borgerne
- Ansvar for en række kommunale opgaver flyttes til regionerne – fx kommunale midlertidige sengepladser, akutsygepleje, nogle genoptræningstilbud og patientrettet forebyggelse
- Rykke opgaver væk fra regionerne, fx en række regionale udviklingsopgaver
- Ny fordeling af bloktilskuddet, så det passer til den nye struktur
- National plan for udviklingen af sundhedsvæsenet.

Social

Hovedelementer i delaftale på socialområdet:

- Tydeliggørelse af hensyn i Serviceloven og rækkevidden i enkelte paragraffer/afgørelser
- Kapacitetsstyring for borgere med komplekse behov
- Nyt takstsystem
- Hensigtsmæssig udvikling af botilbudskapaciteten
- Bedre match mellem borger og tilbud
- Revision af magtanvendelsesreglerne
- Øget fleksibilitet for tilpasning af forebyggende indsatser efter barnets lov
- Regelforenklinger i sagsbehandlingen
- Ny tilsynsmodel
- Ny data- og digitaliseringsstrategi.

Beskæftigelse

Forventede elementer i kommende reform:

- Besparelse på 3 mia. kr., heraf 1,2 mia. via forenklinger og resten primært på midler til indsats
- Nedlæggelse af jobcentre og fri organisering i de enkelte kommuner
- Forenkling: Reduktion i antallet af målgrupper og stor regelforenkling
- Større faglig frihed for medarbejderne
- Ny styrings- og tilsynsmodel med fokus på resultater og oplevelser hos borgere og virksomheder.
- Muligvis en større rolle til a-kasser og private aktører.

Grøn Trepert

Hovedelementer:

- CO2-afgift på landbrugets biologiske processer
- Etablering af Danmarks Grønne Arealfond på 40 milliarder kroner, der skal finansiere skovrejsning, arealomlægning og strategisk jordopkøb
- Etablering af ny lokal organisering med styrket rolle til kystvandsråd og vandoplandsstyregrupper, og hvor kommunerne har ansvar for planlægning og implementering, herunder:
 - Udarbejdelse af en omlægningsplan i 2025
 - Gennemgang af projekter, der tidligere er forsøgt gennemført, og genvurdering af mulighederne
 - Aktiv indsats for, at arealomlægninger gennemføres i overensstemmelse med omlægningsplanen, og at der er kontinuerlig fremdrift i projekterne.

KL har udarbejdet en oversigt over reformerne fordelt på år. Den vedlægges som bilag.

Anbefalingen er et råderumskatalog på 10 mio. kr. til budget 2026-2029

For at opfylde den økonomiske politik og give mulighed for at opnå et budget i balance anbefaler forvaltningen, at der skal udarbejdes et råderumskatalog bestående af effektiviseringer og besparelser på minimum 10 mio. kr. eksklusiv administrative besparelser. Med stigende/faldende profiler vil kataloget udgøre 15 mio. kr.

Anbefalingen afspejler ikke ubalancen i overslagsårene som helhed. Dvs. der kigges ikke på ubalancen som et gennemsnit over 3 år, men kun på ubalancen i 2026. Hvis ubalancen på 7,282 mio. kr. i 2026 håndteres ved at udarbejde et råderumskatalog på 10 mio. kr., vil ubalancen i 2027 og 2028 og 2029 være tilsvarende mindre.

Der er udarbejdet en skyggemålsfordeling pr. udvalg på 10 mio. kr., som vedlægges som bilag. I skyggemålsfordelingen er der taget højde for stigende og faldende profiler fra budget 2025, som dermed delvist indfrier skyggemålet for 2026-2029. Denne skyggefordeling er udregnet ud fra budgetandele.

Der er ikke taget højde for udmøntningen af tværgående effektiviseringer, da disse ikke godkendes af Økonomiudvalget før efter godkendelse af budgetproceduren.

Det er fagudvalgenes ansvar, at der udarbejdes budgetforslag til besparelser og effektiviseringer indenfor udvalgets egne bevillinger, som svarer til skyggemålet.

Adm. besparelser.

Det er ønsket i evalueringen af budgetprocessen, at udmøntningen af de administrative besparelser behandles tidligere. Det er foreslået, at de skal behandles i MED-systemet og fagudvalgene i foråret 2025.

Udvalgsbehandlingerne af de vedtagne ikke-udmøntede administrative besparelser kunne ligge på aprilmøderne. Alternativt kunne være på junimøderne, hvor Økonomiaftalen mellem KL og regeringen efter al sandsynlighed kendes. Fordelen ved at vælge junimøderne er, at Økonomiaftalen mellem KL og regeringen kendes og herunder evt. nye administrative besparelser fra 2026, som skal indgå som budgetforslag til budget 2026-2029. Derved kunne der inden offentliggørelsen tages stilling til forslag om udmøntning af de evt. nye administrative besparelser, som efterfølgende kunne indgå i IDA-processen, sammen med de øvrige budgetforslag. Der vil der blive udarbejdet en nærmere proces for dette.

Basisbudgettet

Fagudvalgene vil i foråret blive forelagt forventede ændringer til basisbudgettet. Det er fagudvalgenes rolle og ansvar at sikre, at basisbudgettet er tilstrækkeligt til at sikre det serviceniveau, som kommunalbestyrelsen har besluttet.

Dog vil arbejdsmarkedsområdet først komme med et forslag til basisbudget efter sommerferien, da basisbudgettet her afhænger af Økonomiaftalen mellem KL og regeringen. Der kommer et første bud på basisbudgettet på udgiftssiden, som fremsendes til Økonomiudvalgets møde i juni.

Der er en lang række usikkerheder i basisbudgettet. Ikke mindst i lyset af krigen i Ukraine, den generelle udvikling i verdensøkonomien, inflation, energitudgifterne og disses betydning for beskæftigelsen.

Faaborg-Midtfyn Kommune opfylder målsætningen om en kassebeholdning på 3.000 kr. pr. borger. Kassebeholdningen skal bl.a. bruges til at modstå de udsving, der evt. måtte komme på den korte bane, men kan selvsagt ikke bruges til varige udsving, da kassen derved vil blive drænet. Men der skal fortsat iværksættes tiltag, så usikkerhederne mindskes og basisbudgettet overholdes. Dette er et fokusområde både administrativt og politisk. Hvis basisbudgetændringerne ikke holdes i ro, medvirker de til budgetubalance, og der vil være behov for tiltag f.eks. besparelser og effektiviseringer.

Det endelige resultat af basisbudgettet vil først kunne gøres endeligt op, når forvaltningen har beregnet konsekvenserne af den indgåede Økonomiaftale. Resultatet forventes at foreligge efter sommerferien.

I lighed med sidste år vil forslag til basisbudgettet til budgetseminaret blive præsenteret med forslag til prioritering af basisbudgetændringerne.

Anlæg og det balancerede anlægsbudget

Fagudvalgene drøfter forslag til anlæg på udvalgsmøderne i februar, april og juni. Det skal sikre, at der tidligt i processen skabes overblik, at der tages stilling til prioriteringer og behov samtidig med at der bliver mere tid til at kvalificere de enkelte forslag. Der er mulighed for at fremsætte forslag om nye anlæg, som skal indgå i prioriteringen i hele perioden. Nye forslag øger behovet for omprioritering mellem anlægsprojekter.

Det balancerede anlægsbudget

Direktionen udarbejder et forslag til et balanceret anlægsbudget, som er et arbejdsdokument til kommunalbestyrelsen. Derfor offentliggøres det balancerede anlægsbudget ikke. Det vil sige et anlægsbudget som holder sig inden for den forslåede nedsatte anlægsramme i hele budgetperioden. Jf. den økonomiske politik skal anlægsbudgettet udgøre minimum 100 mio. kr.

Der er i afsnittet omkring de økonomiske forudsætninger og beregningerne af størrelsen af råderumskataloget taget højde for dette.

Processen omkring det balancerede anlægsbudget skal sikre, at der i prioriteringen tages højde for, at nogle anlæg allerede er igangsat og andre anlæg, som bør igangsættes af bygnings- og sikkerhedsmæssige årsager. Desuden skal anlægsbudgettet sikre en understøttelse af udviklingsstrategien.

Endelig skal der ske en vurdering af uforbrugte anlægsmidler fra tidligere år. Dvs. projekter der tidligere er vedtaget, men som af forskellige årsager ikke er bragt i anvendelse. Under udarbejdelsen af det balancerede anlægsbudget sker der en vurdering af disse anlægsprojekter i forhold til, om projekterne stadig er aktuelle, om det forventede tidspunkt for udførsel skal ændres og om der dermed skabes rum til at gennemføre andre anlæg.

Alle anlægsforslag kategoriseres, så det fremgår hvilke projekter, der er i gang og ikke kan rykkes, og hvilke der eventuelt kan flyttes ud i årene. Der tages udgangspunkt i følgende kategorisering:

Kategori:

- Kategori 0: Projekter der afventer ekstern finansiering
- Kategori 1: Projekter der er i gang, og som ikke kan rykkes (Projekter der fysisk er igangsat, eller hvor der er indgået kontrakt/aftale om arbejdets udførelse)
- Kategori 2: Projekter der skal udføres inden for en kortere tidshorisont af lovmæssige, sikkerhedsmæssige eller vedligeholdelsesmæssige årsager (Projekter som ikke er i gang)
- Kategori 3: Projekter som har en høj politisk prioritering
- Kategori 4: Projekter der vurderes som fagligt relevante, men mindre akutte (projekter der kan rykkes mellem årene).

Kategoriseringen af projekterne skal sikre, at kommunalbestyrelsen får et overblik i forhold til hvilke anlæg der kan rykkes mellem årene - så der kan foretages prioritering mellem projekterne.

I forhold til det balancerede anlægsbudget arbejdes der ud fra et 10-årigt perspektiv.

Samtidig skal det indstilles hvilke anlægsprojekter, der henholdsvis kan/skal finansieres af FFV-midler og hvilke der kan lånefinansieres.

Økonomiudvalget drøfter 1. version af forslag til balanceret anlægsbudget i juni.

Kommunalbestyrelsen får første forslag til det balancerede anlægsbudget i august.

Effektiviseringer – også i et flerårigt perspektiv

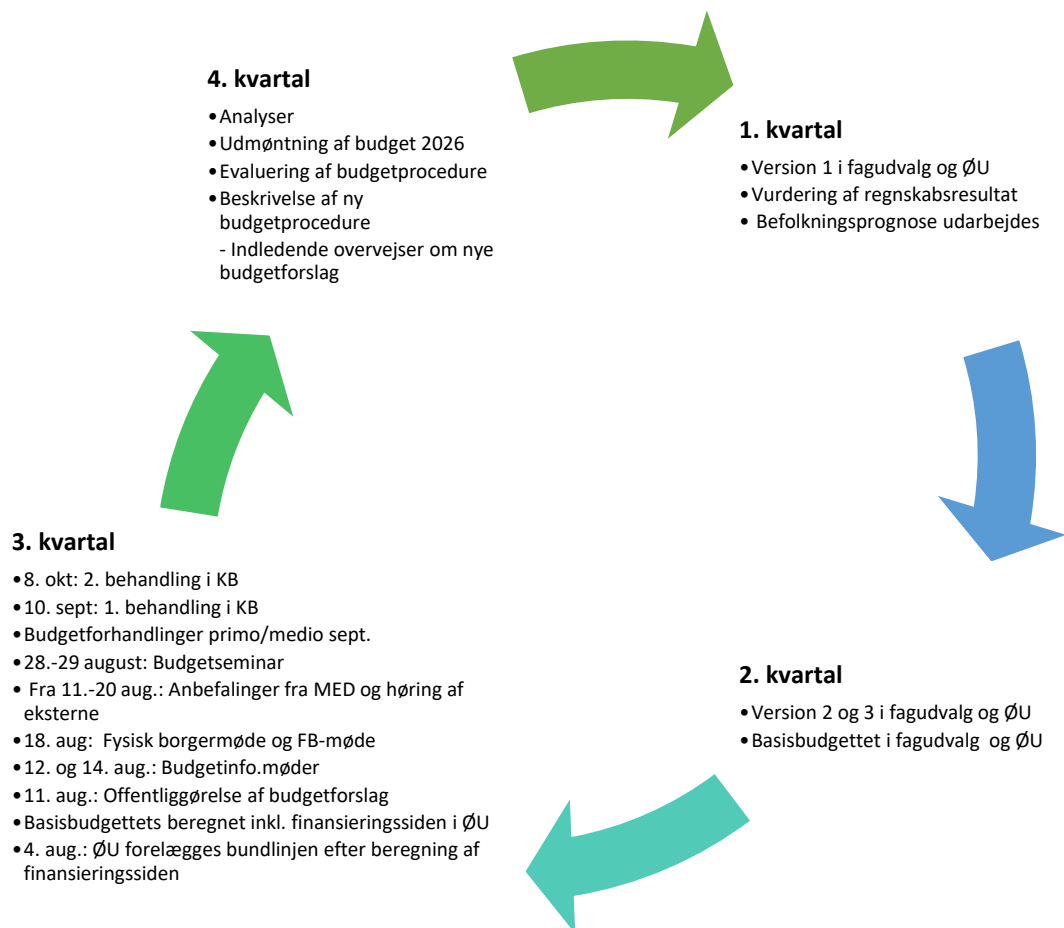
Der bliver arbejdet med konkrete effektiviseringsforslag til budget 2026, og hvor forvaltningen samtidig forbereder realiserbare forslag til effektiviseringer og investeringscases til brug for budget 2026-2029. Derved sikres bedre mulighed for at levere effektiviseringsforslag og investeringsstrategier, som tager udgangspunkt i et mere systematisk og dybdegående analysearbejde på udvalgte områder.

I budgetproceduren for budget 2026 arbejdes der videre med 3 versioner af budgetforslag, som drøftes i fagudvalgene i februar, april og juni. Arbejdet med de forskellige versioner skal sikre, at der tidligt i processen skabes overblik samtidig med, at der bliver mere tid til at kvalificere de enkelte forslag. Det er fagudvalgenes opgave og ansvar, at der udarbejdes budgetforslag svarende til skyggemålene indenfor fagudvalget.

Fagudvalgene får version 2 og 3 af budgetforslagene tilsendt på forhånd som fortrolige bilag til lukkende dagsordener. Dermed har fagudvalgsmedlemmerne adgang, men ikke offentligheden. De endelige budgetforslag offentliggøres d. 11. august 2025. Dette for at sikre fagudvalgene arbejdsro og ikke skabe unødigt uro hos borgerne eller organisationen i forhold til forslag som ikke kommer til at indgå i forhandlingerne.

Arbejdet med basisbudgetændringer, effektiviseringer og besparelser, medarbejder- og borgerinddragelse er alle centrale indsatser i Faaborg-Midtfyn Kommunes budgetlægning. Figuren herunder illustrerer de enkelte faser af budgetlægningen.

Nedenstående figur illustrerer budgetprocedurens årshjul.

Indholdet i de 3 versioner

Version 1 drøftes i fagudvalgene i februar. Ved denne version er der alene tale om mundtlige drøftelser af, i hvilken retning fagudvalget ønsker, at administrationen skal arbejde videre. Der vil ske en mundtlig præsentation af direktøren og/eller chefen fra fagområdet af budgetforslag, der påtænkes udarbejdet, herunder besparelser og effektiviseringer, bevillingsudløb, tidligere bestilte forslag, kan/skal opgaver, ligesom udvalgene skal fremlægge bestillinger på besparelser/effektiviseringer, ny drift og anlæg mv.

Version 2 bliver præsenteret skriftligt for fagudvalgene i april. Der tages udgangspunkt i forslag som fagudvalget drøftede ved version 1. Alle forslag er ikke helt færdigbeskrevet eller gennemregnet. Der kan også være tale om drøftelser af nye forslag, som skal medtages til version 3 eller forslag, som skal udgå. Tages der forslag ud, skal disse erstattes af andre, så udvalgets skyggemål opfyldes.

Version 3 bliver præsenteret for fagudvalgene i juni. Der er tale om endelige beskrevne og beregnet forslag, som på baggrund af fagudvalgenes anbefalinger videresendes til Økonomiudvalget i juni. Tages der forslag ud skal disse erstattes af andre, så udvalgets skyggemål opfyldes. Efter godkendelse i Økonomiudvalget vil forslagene blive offentliggjort den 11. august 2025.

Det politiske ejerskab og fagudvalgenes rolle

Fagudvalgene fik ved overgangen til udvalgsstyre pr. 1. januar 2021 en ny rolle. At bevillingsniveauet er ændret til fagudvalget, betyder bl.a., at fagudvalgene skal sikre, at der er sammenhæng mellem basisbudget og serviceniveauet.

Fagudvalget skal jf. styrelsesvedtægten drage omsorg for, at bevillinger og rådighedsbeløb, der er tildelt udvalget, ikke overskrides. Dvs. at sikre budgetoverholdelse og at budgettet er tilstrækkelig til at sikrer det vedtagne serviceniveau. Hvis dette ikke er tilfældet, skal fagudvalget iværksætte tiltag således at dette sikres. Fagudvalget foretager indstilling til kommunalbestyrelsen gennem Økonomiudvalget, hvis det er nødvendigt at justere de enkelte bevillinger.

Fagudvalgene skal i forhold til version 1, 2 og 3 af budgetforslagene fremkomme med budgetforslag dvs. effektiviserings- og besparelsesforslag til opfyldelse af skyggemålet udmeldt af Økonomiudvalget. Forslagene indgår i råderumskataloget til politisk prioritering. Derudover skal fagudvalget tage stilling til, om der skal udarbejdes budgetforslag i forhold til de bevillinger der har udløb. Dvs. forslag til ny drift.

Efter udvalgs møderne i juni offentliggøres alle budgetforslag den 11. august 2025 og herefter overgår budgetforslagene til behandling på det årlige budgetseminar 28. - 29. august 2025.

Der afholdes fysisk borgermøde og Facebook borgermøde den 18. august 2025. Fredag den 22. august 2025 fremsendes medarbejdernes anbefalinger og de indkomne eksterne høringssvar. Således efterkommes ønsket om, at partierne har anbefalingerne fra IDA inden deadline for partiernes prioriteringer.

1. deadline for partiernes prioriteringer er den 25. august 2025 kl. 9. Prioriteringerne foretages i budgetportalen. Partiernes prioriteringer offentliggøres tirsdag den 25. august 2025 i forhandlingslisten i budgetportalen.

Frem til onsdag den 27. august kl. 14, vil det være muligt for partierne at udarbejde en ny **2. prioritering** i budgetportalen. Partiernes prioritering vil være tilgængelig i forhandlingslisten senere onsdag den 27. august 2025, så de foreligger til budgetseminaret. Dette er en ny proces i forhold til tidligere år, hvor der kun har været muligt at foretage en politisk prioritering inden budgetseminaret. Ændringen er sket pba. ønske fremført på budgetseminaret 2023.

På budgetseminariet er udgangspunktet en drøftelse af budgetforslagene. Torsdag formiddag afholdes møde med medarbejdersiden i Hovedudvalget. Torsdag eftermiddag fremlægger formændene 1-2 emner fra fagudvalgets område. Partiernes prioritering fremlægges også. Fredag formiddag prioriteres til anlægsområdet.

Programmet for budgetseminaret vil blive drøftet nærmere på gruppeformandsmødet den 3. februar 2025.

Til budget 2026 vil der i forbindelse med budgetinformationsmøderne blive tilbudt et opfølgningskursus vedr. budgetportalen for de af kommunalbestyrelsesmedlemmerne der måtte ønske dette.

Det vil i lighed med tidligere blive etableret en hotline, som kommunalbestyrelsen kan kontakte, hvis der ønskes hjælp til budgetportalen.

Direktionens rolle

Direktionen har en særlig koordinerede rolle i budgetproceduren. Direktionen skal godkende budgetforslagene inden politisk behandling og understøtter gennemførsel af budgetprocessen.

Det er desuden direktionens rolle at sikre, at budgetforslag på eget område færdiggøres indenfor fristerne.

Der afholdes i foråret 2025 to møder i direktionen om budgettet. Det første omhandler foreløbige budgetforslag og det balancerede anlægsbudget, mens det andet handler om version 3 af budgetforslagene herunder basisbudgetforslag samt udkast til balanceret anlægsbudget.

Medarbejderinddragelse

Ledelsen på de enkelte fagområder har pligt til at tage initiativ til at invitere medarbejderne (MED) med ind i processen for at pege på ideer til effektiviseringer og besparelser. Det skal ses som et tilbud til medarbejderne og er således ikke et krav. Det er formanden i de enkelte MED-udvalg, der via ledelsesstrengen har ansvaret for at videregive indkomne forslag fra medarbejderne.

Desuden inddrages repræsentanter for de relevante medarbejdere ved udarbejdelse af effektiviseringer og eventuelle besparelsesforslag med personalemæssige konsekvenser efter offentliggørelsen af budgetmaterialet. Det sker gennem den såkaldte IDA-proces, hvor medarbejderne *informerer*, *drøfter* og kommer med *anbefalinger* til de fremsatte forslag med udgangspunkt i forslagets **konsekvenser for arbejds-, personale-, samarbejde, - og arbejdsmiljøforhold**.

Medarbejderinddragelsen i denne del af budgetarbejdet sker primært for, at medarbejdersiden kan være med til at kvalificere og udvikle budgetforslagene i kraft af deres faglige viden, indsigt og kompetencer på området. Inddragelsen skal ske via inddragelse af det lokale MED-udvalg. Inddragelse ved nedsættelse af arbejds-/følgegrupper kan imidlertid kun forekomme efter forudgående aftale med det lokale MED-udvalg.

IDA-processen for MED-systemet finder sted fra offentliggørelsen den 11. august til og med den 20. august (Hovedudvalget dog den 22. august 2025). MED-systemet opfordres til som en del af IDA-processen at komme med anbefalinger til de offentliggjorte budgetforslag forud for budgetseminariet.

Offentliggørelse af budgetmateriale, høring samt borgerinddragelse

Alle budgetforslag offentliggøres på kommunens hjemmeside 11. august 2025.

Borgermøderne afholdes inden høringsfristens udløb, hvilket giver borgerne mulighed for i højere grad at kvalificere deres høringssvar inden det afgives.

Anbefalinger og høringssvar sendes via mail til budget@fmk.dk til Økonomistaben senest onsdag den 20. august. Hovedudvalget dog den 22. august 2025 kl. 13.30, hvorefter de formidles videre til kommunalbestyrelsen den 22. august 2025 forud for budgetseminaret d. 28. - 29. august 2025. Hvis der er behov for det, vil der være en ny IDA-proces mellem kommunalbestyrelsens 1. og 2. behandling af budgettet. Denne proces vil primært give værdi i forhold til ændringer aftalt i forbindelse med budgetseminaret eller i forbindelse med de afsluttende politiske forhandlinger.

Der afholdes budgetmøde på Facebook samt et fysisk borgermøde.

Ovenstående kan sammenholdes i nedenstående figur:

